

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.06.2000, sp. zn. 20 Cdo 935/2000, ECLI:CZ:NS:2000:20.CDO.935.2000.1

Číslo: 47/2001

Právní věta:

Nedoručil-li soud předvolání k prvnímu jednání s poučením o možnosti rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání zástupci žalovaného s plnou mocí pro celé řízení, nejsou splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání, a to ani tehdy, jestliže k prvnímu jednání předvolal s tímto poučením žalovaného, jehož osobní účasti bylo zapotřebí.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.06.2000

Spisová značka: 20 Cdo 935/2000

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Rozhodnutí soudu, Rozsudek pro zmeškání

Předpisy: 99/1963 Sb. § 24
§ 153b

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v B r n ě v e v ý r o k u c i t o v a n ý m u s n e s e n í m o d m í t l p o d l e § 218 o d s t. 1 p í s m. c) v e s p o j e n í s § 202 o d s t. 1 z á k o n a č. 99/1963 S b., o b č a n s k ý s o u d n í ř á d, v e z n ě n í p o z d ě j š í c h p ř e d p i s ů,) o d v o l á n í ž a l o v a n é h o p r o t i r o z s u d k u p r o z m e š k á n í z e d n e 27. 5. 1996, j i m ž O k r e s n í s o u d v B l a n s k u u l o ž i l ž a l o v a n é m u p o v i n n o s t z a p l a t i t ž a l o b c ů m 10 308 K č s 3% ú r o k e m z p r o d l e n í o d 1. 2. 1994 d o 14. 7. 1994 a s e 16% ú r o k e m z p r o d l e n í o d 15. 7. 1994 d o z a p l a c e n í.*

P ř e d p o k l a d y, s n i m i ž o b č a n s k ý s o u d n í ř á d s p o j u j e m o ž n o s t s o u d u r o z h o d n o u t o ž a l o b ě r o z s u d k e m p r o z m e š k á n í (§ 153b o d s t. 1, 3), m ě l o d v o l a c í s o u d z a s p l n ě n y. Z e j m ě n a z j i s t i l, ž e ž a l o v a n é m u b y l o d n e 6. 5. 1996 ř á d n ě d o r u č e n o p ř e d v o l á n í, j e ž o b s a h o v a l o p o u č e n í o n á s l e d c í c h n e d o s t a v e n í s e k (p r v n í m u) j e d n á n í, n a ř í z e n é m u n a d e n 27. 5. 1996, a - s h o d n ě s e s o u d e m p r v n í h o s t u p n ě - o m l u v u ž a l o v a n é h o z e d n e 22. 5. 1996, d o š l o u d n e 24. 5. 1996, p o k l á d a l z a n e d ů v o d n o u. O t á z k u, j a k é h o p o u č e n í z p o h l e d u u s t a n o v e n í § 153b o d s t. 1 o. s. ř. s e d o s t a l o v p ř e d v o l á n í k j e d n á n í z á s t u p k y n i ž a l o v a n é h o, o d v o l a c í s o u d n e p o k l á d a l z a v ý z n a m n o u, p r o t o ž e z á k o n p o v i n n o s t t a k t o p o u č o v a t i z á s t u p c e ú č a s t n í k a n e u k l á d á (z e j m ě n a z a s i t u a c e, j e - l i j í m a d v o k á t, u n ě h o ž „ú p l n á z n a l o s t p r o c e s n í c h p ř e d p i s ů s e l o g i c k y p ř e d p o k l á d á“). S o u h r n ž a l o b n í c h t v r z e n í p a k p o d l e o d v o l a c í h o s o u d u

poskytoval dostatečný podklad pro závěr o odůvodněnosti nároku žalobců po stránce hmotně právní (slevy z kupní ceny za osobní automobil).

Žalovaný (zastoupený advokátkou) podal proti usnesení odvolacího soudu včas dovolání, opíraje jeho přípustnost o ustanovení § 237 odst. 1 písm. t) a § 238a odst. 1 písm. c) o. s. ř. V rámci výslovně zmíněného dovolacího důvodu podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. zpochybnil závěr odvolacího soudu o splnění předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání, zejména s přihlédnutím k tomu, že k jednání (dne 27. 5. 1996 byl předvolán vzorem č. 10 (stejným vzorem jako jeho zástupkyně), který postrádal poučení o možnosti rozhodnout v jeho neprospěch rozsudkem pro zmeškání, jestliže bez důvodně a včasné omluvy jednání zmešká. Za nesprávné považuje rovněž hodnocení omluvy ze dne 22. 5. 1996 jako nedůvodné a tvrdil, že se omlouval rovněž telefonicky (stejně jako jeho zástupkyně). Podle dovolatele z tvrzení žalobců obsažených v žalobě o skutkových okolnostech věci ve spojení s jeho vyjádřením důvodnost nároku žalobců nevyplývala; žalovaný totiž není ve sporu pasivně legitimován, neboť mezi ním a žalobci žádná kupní smlouva o prodeji osobního automobilu uzavřena nebyla.

Dovolání je přípustné podle § 238a odst. 1 písm. c) o. s. ř. a je i důvodné.

Nejvyšší soud dovoláním napadené usnesení, včetně rozsudku soudu prvního stupně, zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

K vadám uvedeným v § 237 odst. 1 o. s. ř., a (je-li dovolání přípustné) i k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, dovolací soud přihlíží, i když nebyly v dovolání uplatněny (§ 242 odst. 3, věta druhá, o. s. ř.); jelikož jiné vady z obsahu spisu nevyplývají, Nejvyšší soud zkoumal, zda řízení je postiženo zmatečností v dovolání namítanou.

V rozhodnutích uveřejněných pod čísly 27/1998 a 49/1998 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i v mnoha rozhodnutích dalších, Nejvyšší soud opakovaně vysvětlil, že po změnách, jichž s účinností od 1. ledna 1996 doznalo ustanovení § 237 písm. t) o. s. ř. (tím, že za slovo „byla“ byla vložena slova „v průběhu řízení nesprávným“), je za „postup soudu v průběhu řízení“ možno považovat jen činnost, která vydání konečného soudního rozhodnutí předchází, nikoli vlastní rozhodovací akt soudu, který má za úkol průběh řízení zhodnotit. Rozhodnutím odvolacího soudu o odmítnutí dovolání (v něm projeveným hodnotícím úsudkem, že předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání byly splněny) tedy zmatečnost podle § 237 odst. 1 písm. f) o. s. ř. založit nelze; potud je dovolání, jež k jinému „postupu soudu v průběhu řízení“ uplatněné argumenty nepřipíná, zjevně neopodstatněné a jeho přípustnost (a tím i důvodnost) z ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. odvozoval nelze.

Argumentem nesprávnosti závěru o splnění předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání (potud, že žalovaný nebyl o následcích nedostavení se k jednání poučen, vznesl důvodnou omluvu a že tvrzení žalobců v žalobě byla nedostatečná) vystihl dovolatel dovolací důvod uvedený v § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř., jímž lze namítat, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Právní posouzení věci je obecně nesprávně, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případněji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř. zmešká-li žalovaný, kterému bylo řádně doručeno předvolání nejméně pět dnů přede dnem, kdy nejednání má konat (§ 47), a který byl o následcích nedostavení se

poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které bylo ve věci nařízeno, a navrhně-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

Ze spisu dovolací soud zjistil, že k jednání nařízenému na den 27. 5. 1996 byli řádně předvoláni všichni účastníci řízení a jejich zástupci; z referátu na č. 1. 8 p. v. vyplývá, že soudce nařídil předvolat k jednání žalovaného vzorem č. 14 („předvolání účastníka k prvnímu nebo dalšímu jednání ve věci, má-li být při něm vyslechnut“) a jeho nástupkyni na základě plné moci pro celé řízení (advokátku JUDr. E. B.) vzorem č. 10 („nařízení jednání“), který poučení ve smyslu § 153b odst. 10. s. ř. neobsahuje (srov. přílohu č. 2 instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 30. srpna 1993 č.j. 1068/93-OOD, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní a krajské soudy, jak platila v době, kdy soud prvního stupně nařídil první jednání ve věci). Žalovaný a jeho zástupkyně se k jednání nedostavili.

V případě, že žalovaný je v řízení zastupován zvoleným zástupcem (§ 24 o. s. ř.), vybaveným plnou mocí pro celé řízení (§ 25 odst. 1, § 28 odst. 1, 2 o. s. ř.), vztahuje se ustanovení § 153b o. s. ř. i na tohoto zástupce; předpoklady, jimiž občanský soudní řád podmiňuje možnost vydat rozsudek pro zmeškání (řádne doručení předvolání nejméně pět dnů přede dnem, kdy se má /první/ jednání konat, absence důvodné a včasné omluvy a poučení o následcích nedostavení se k jednání) musí pak být splněny ve vztahu k zástupci žalovaného. Uvedené platí i tehdy, je-li žalovaný k jednání předvoláván proto, že jeho přítomnosti je třeba (§ 49 odst. 1, § 115 odst. 1 o. s. ř.), např. má-li být proveden důkaz jeho výslechem.

Jestliže odvolací soud poučení zástupkyně žalovaného o následcích nedostavení se k nařízenému jednání považoval za nadbytečné (s vysvětlením, že zákon povinnost tohoto poučení ve vztahu k zástupci účastníka neukládá), založil své rozhodnutí na nesprávném právním posouzení a dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. byl uplatněn důvodně. Ostatně, napadené rozhodnutí neobstojí ani v rovině své vlastní argumentace. Žalovaný totiž nebyl k jednání předvolán písemností určenou do jeho vlastních rukou (§ 153b odst. 1, § 47 o. s. ř.) a zásilku převzala jeho manželka (srov. doručenkou na č. 1.8 p. v.). Nejvyšší soud proto - aniž se zabýval dalšími věcnými námitkami dovolatele-dovoláním napadené usnesení, včetně rozsudku soudu prvního stupně, zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, věta za středníkem, odst. 2, věta druhá, o. s. ř.).

**)Jde o občanský soudní řád ve znění účinném před 1. 1. 2001.*